

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๘

นิพพานหนองเสม็ด

ก่อนจ้งหัน

วันนี้พระมี ๔๑ ที่ออกมาฉัน ที่ไม่ฉันนอกนั้น มีจำนวนมากที่ไม่ฉันก็ดี ที่มาฉันและมาจากที่อื่นรวมกันในวันนี้ ๔๑ องค์ ที่ไม่ฉันก็นอกนั้นอีก อยู่ในวัดนี้ การไม่ฉันเรียกว่าการอด ปรกติฉันวันละมือ อดไม่ฉันเลยนั้นเรียกว่าอดอาหาร อดอาหารทางร่างกาย บำรุงอาหารทางใจคือจิตตภาวนาให้หนาแน่นขึ้น เพราะวิธีการชำระกิเลสนี้มีหลายวิธีการ ท่านแสดงไว้ย่อๆ เพียงรูดงค์ ๑๓ ข้อ นั้นเพียงย่อๆ นะ ความวิจิตรพิสดารยิ่งมากกว่านั้นอีก ผู้จะปฏิบัติให้คิดอ่านไตร่ตรอง บวกลบคุณหารในตัวเองขณะที่ปฏิบัติไปเป็นระยะๆ มีผลได้ผลเสียอย่างไรบ้าง ให้คิด

เช่นอย่างอดอาหาร อดนอน ผ่อนอาหาร ทำความเพียร เดินมากนั่งมาก มีแต่เรื่องความเพียรนะ สติติดต่อๆ ทำไหนได้ประโยชน์มากกว่ากันให้เลือกเอาทำนั้น เช่นอดนอนเป็นรูดงค์ข้อหนึ่ง เราอดนอนแล้วเป็นยังไง ได้ผลประโยชน์อย่างไรบ้าง ประโยชน์ก็คือว่า สติดี ปัญญาดี จิตใจสงบดีในเวลาอดนอน เวลาอดอาหารก็สติดี จิตใจสงบเย็น ตลอดปัญญาดี นี่ท่านเรียกว่าได้ผล สตินี้เป็นสำคัญมาก ผู้ที่ถูกกับจริตนิสัยในการอดอาหารนี้ อดอาหารไปวันหนึ่งสองวัน ความง่วงเหงาหาวนอนแทบจะหมดไป เบามาก คือฉันมากมันนอนมาก ชี้เกี่ยจมาก ฟังให้ชัดเจน

นี่ละเสียงธรรม ฟังให้ชัด จะไม่ให้ผิดพลาดจากหลักความจริง หลักความถูกต้อง พออดไปสองวันแล้วที่นี้ความง่วงเหงาหาวนอนแทบว่าจะไม่มี นั่นละที่นี้สติตั้งขึ้นๆ เรื่อยๆ จิตก็สงบลงๆ ผู้ที่อยู่ในขั้นสงบขั้นสมถธรรม สมาธิธรรม สงบจนเข้าสู่สมาธิความแน่นอนหนาแน่นคงของใจ ความรู้เด่นอยู่ภายในจิตใจไม่วอกแวกคลอนแคลน ท่านเรียกว่าสมาธิ สมาธิก็เหนียวแน่นมั่นคง ถ้าทางด้านปัญญาก็คล่องตัวๆ คือสตินี้เหมาะสมกับความเพียรทุกประเภทและธรรมทุกชั้น ปัญญาธรรมก็คล่องตัว ออกพิจารณาคล่องตัว นี่เรียกว่าปัญญา จากวิธีการเราฝึกฝนเหล่านี้แล

ไม่ใช่สักแต่ว่าฝึกฝน เดินจงกรมก็เดินไป นั่งก็นั่งไป ทำไปไม่คิดไม่อ่านไม่หาวิธีตรวจตราผลแห่งความเพียรของตน อย่างนั้นไม่ได้นะ ต้องพิจารณา พระพุทธเจ้าเป็นจอมปราชญ์ พวกเรานี้เป็นจอมโจ้ ไปขวางทางขวางธรรมของพระพุทธเจ้า แล้วก็ขวางตัวเองล่มจมในตัวเองนั่นแหละ พวกท่านพิจารณาให้ดี ศีลรักษาให้บริสุทธิ์ พระเราถ้าไม่มีศีลบริสุทธิ์แล้วหมดความสง่างามนะ ในพื้นฐานแห่งความเป็นพระนี่ ศีลเป็นเครื่องประดับอันสวยงามมากที่สุดก็เดียว รักศีลก็คือรักศาสนานั่นเอง รักธรรมก็คือรักความ پاکความเพียร ชำระ

กิเลสด้วยวิธีการต่าง ๆ นี้เรียกว่ากรรม คือรักษาศาสดาเหมือนกัน รักศีล มีความสำรวม ระวังศีลของตนให้แน่นหนามั่นคง อย่าได้มีเป็นอันขาดที่ว่าล่วงเกินด้วยเจตนาลามก เสีย คัดศีลศรีพระ พระหมตค่าหมตราคา ถ้างข้ามเกินพระวินัยด้วยความไม่มีหิริโอตตปะปะ ไม่ มีความสะตุ้งกลัวต่อบาปแล้ว พระองค์นั้นหมตคุณค่า มีแต่ผ้าเหลืองห่มหัวโล้นเฉย ๆ พากันคิดให้ดี

พระเราไม่ได้สวยงามอยู่กับสมบัติเงินทองข้าวของ วัตถุสิ่งภายนอก สวยงามอยู่ที่ ศีลที่ธรรมของตน ใครศีลบริสุทธิ์เท่าไรยิ่งสวยงาม ทางด้านธรรมะ จิตมีความสงบแนบ แน่น จนกระทั่งถึงปัญญาที่มีความเฉลียวฉลาด ฆ่ากิเลสเป็นลำดับลำดับไป นั่นละคุณค่าแห่ง ธรรมเหล่านี้เข้ามาประดับตัวของเรา พวกกันตั้งจิตตั้งใจดี ๆ นะพระลูกพระหลาน ผมก็จวน จะตายแล้ว การแนะนำสั่งสอนก็สอนมาเป็นเวลานานที่สุดแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๙๓ มาจน กระทั่งถึงอายุ ๘๐ นี้สอนพระ สอนพระมาก ติดในเทปนั้นแหละ ตั้งแต่อายุ ๘๐ มาแล้ว หยุดไม่เอาเลย

ที่นี้เรื่องราวของชาติบ้านเมืองก็เกิดขึ้นมาอย่างกะทันหันที่ไม่คิดไม่อ่าน สะเทือนจิตใจมาก จึงได้พลิกตัวใหม่ ช่วยชาติบ้านเมือง ช่วยชาติและช่วยศาสนาไปด้วยกัน จึงไม่มี เวลาอบรมพระเณรเรา ถ้าอบรมสั่งสอนก็เกี่ยวกับชาติบ้านเมืองไปเสียมากต่อมาก จงพากันตั้งอกตั้งใจ ไปอยู่ที่ไหนอย่าเผลอสติ ท่านทั้งหลายอยากเห็นความสว่างงามในศีลใน ธรรมของตน ให้มีสติเป็นเครื่องประดับเสมอจะสวยงามตลอด ใ้อเรื่องเลอะ ๆ เทอะ ๆ ของ พระเรานี้อย่าให้มีในตัวของเราแต่ละองค์ ๆ นะ เสียมากทีเดียว ให้เป็นผู้มีศีลสำรวมระวัง มีธรรมเป็นเครื่องประดับตนตลอด นี้ละความสวยงาม เศรษฐีธรรมคืออันนี้เอง เศรษฐี สมบัติเงินทองข้าวของ โลกก็เคยมี เคยมีมากมีน้อย เคยเสื่อมเคยฉิบหายมากต่อมาก ศีล ธรรมในตัวของเราอย่าให้เสื่อม ให้มีความเจริญรุ่งเรืองจนพุ่งทะลุถึงมรรคผลนิพพาน เต็มสัดเต็มส่วนภายในหัวอกของเราไป ที่ไหนจำเลย สว่างจ้าอยู่ภายใน ภายนอกไม่เห็น คนภายนอกไม่เห็น แต่ตัวเองสว่างจ้า นี้คือเศรษฐีธรรม มหาเศรษฐีธรรมอยู่ตรงนี้

พากันตั้งอกตั้งใจระมัดระวังทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นภัยต่อศีลต่อธรรมของเรา อันใดที่เป็น คุณต่อศีลธรรม ให้บำรุงรักษาด้วยกันทุกคน มาศึกษากับครูอาจารย์ ताให้ดูด้วย ปัญญา หูให้ฟังด้วยปัญญา สัญญาความจดความจำนำไปปฏิบัติต่อตนเอง เพื่อเป็นสิริ มงคลทุกรูปทุกนามไป เอาละที่นี้ให้พร

หลังจั้งหัน

ผู้กำกับ ปัญหาภาวนา เขากราบเรียนถามดังนี้ครับ ลูกเริ่มภาวนาโดยใช้พุทโธอยู่ที่ ใจมาเป็นเวลา ๓ ปี เมื่อจิตสงบแล้วลูกพิจารณากายเป็นอสุภะ โดยลอกหนังออก คล้าย ๆ ลอกหนังกบ ลอกออกเป็นชั้น ๆ หนังแล้วก็เนื้อ เครื่องใน กระดูก จนเห็นชัดในจิต โดยเริ่ม

กรีดหนัง แล้วเฝ้าลงไปกลายเป็นธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ต่อมาลูกนั่งภาวนามีอาการของกาย ร้อนเหมือนไฟเผา โดยเริ่มร้อนจากขาขึ้นมาแล้วร้อนทั้งตัวเป็นเวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง ลูก ดูไปเรื่อย ๆ จนมันดับลง หลังจากนั้นก็เย็น เย็นอยู่กลางหน้าอก ลูกไม่เคยพบความร้อน และความเย็นชนิดนี้ หลังออกจากภาวนาแล้วมีความรู้สึกเฉย ๆ จะสุขก็ไม่ใช่ จะทุกข์ไม่ ใช่ รู้สึกเฉย ๆ หลังจากนั้นลูกก็ดูที่จิต มีอาการจุกแน่นเสียด ลูกก็เพ่งเข้าไป ก็มีลมออก คล้ายเรือเป็นระยะเวลาเกือบสองปี หลังจากนั้นลูกไปภาวนากับพระอาจารย์ที่เชียงใหม่ ขอกราบเรียนถามดังนี้ค่ะ

ข้อ ๑ พระอาจารย์ท่านสอนให้ภาวนาคำว่า ว่าง โดยไม่ยึดติดลมหายใจ ก่อนที่ ท่านจะสอนให้ว่าคำว่าว่างท่านบอกว่า รู้แล้วก็จะไม่ยึดติด ว่างมาจากคำว่าอนัตตา

ข้อ ๒ ขณะภาวนาคำว่า ว่าง ๆ อยู่นั้นก็มีการกระทบจิตในทางที่ไม่ดี ท่านสอนให้ ภาวนาว่า ขอโหสิกรรม ๆ เมื่อจิตสงบให้กลับมาภาวนาคำว่า ว่าง ๆ ต่อไป หากมีเรื่องบุญ เรื่องดีมากระทบก็ให้ภาวนาว่า โมทนาสาธุ แล้วก็กลับมาภาวนาคำว่า ว่าง ๆ ต่อไป

ข้อ ๓ พระอาจารย์ท่านพูดว่า พระที่ท่านรู้ธรรมเห็นธรรมแล้วท่านก็วางธรรมไม่ยึด ติด

ข้อ ๔ พระอาจารย์บอกว่า อนัตตา ที่มีอยู่ในหลักสูตรนักธรรมโท ท่านก็เลยหยิบยก มาภาวนาโดยแทบตลอด แล้วท่านบอกว่าย่อพระไตรปิฎกเหลือว่างตัวเดียวก็เข้านิพพานได้ ลูกขอกราบเรียนพระเดชพระคุณว่า ลูกจะภาวนาอย่างไร จะดูจิตต่อหรือว่าดูคำว่าว่างต่อ ไป

หลวงตา แรก ๆ เขาภาวนาอะไร (พุทโธครับ หลังจากพุทโธก็เป็นอสุภะ แล้ว พิจารณาธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ พอไปเจออาจารย์ อาจารย์ให้ภาวนาคำว่าว่างคำเดียว) ควร เอาหลักพุทโธตั้งเอาไว้ละ สิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งปลีกย่อยออกไป ควรเอาหลักพุทโธ ตั้งไว้กับ จิต เรียกว่าภาวนาบริกรรมพุทโธ ๆ พิจารณาอสุภะอสุภังนั้นถูกต้องแล้ว เวลาจิตออก พิจารณาก็ต้องพิจารณาไปอย่างนั้น เช่น อสุภะอสุภังลอกหนัง ตัวเองเหมือนหนังกบ ถูก ตัดแล้ว เวลาออกพิจารณาพิจารณาอย่างนั้น จากนั้นเวลาจิตเข้ามาสงบ ถือพุทโธ เป็นพื้น ฐาน ส่วนว่างไม่ว่างนั้นให้ตัดไว้เสียก่อน ว่างนั้นเมื่อจิตเป็นขึ้นมาแล้วไม่บอกให้ว่างมันก็ว่าง อะไรจะว่างเกินจิตไปได้ไม่มี แต่เมื่อยังไม่ถึงนั้นก็ควรตั้งหลักไว้ ไม่งั้นมันจะเขว ให้ตั้ง หลักพุทโธ อยากรู้ก็ตามเรื่องสติสำคัญมากนะ

จิตสงบคือจิตอิมารมณฺ์ ไม่อยากคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ คือจิตไม่สงบนี้มันหิวโหยกับ อารมณฺ์ต่าง ๆ คิดไม่หยุดไม่ถอย คิดไปเท่าไรยิ่งหิวยิ่งโหยฟุ้งซ่านรำคาญ แล้วจะพาจิตนี้ไป พิจารณาทางด้านปัญญามันไม่ได้เรื่อง มันวิ่งเป็นสัญญาตามอารมณ์ของกิเลสไปหมด ท่าน จึงสอนให้จิตสงบแล้วพิจารณาทางด้านปัญญา จิตสงบขนาดไหนก็ตาม จิตพอเบาบางพอ

สงบบ้างก็เรียกว่าอารมณ์เบาบางไป เราพิจารณาเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับโลก อย่างที่ว่ามานี้ พิจารณาอสุภะอสุภัง แล้วแต่ใครจะพิจารณาแยกคายไปทางไหนตามจริตนิสัยของตน อันนี้เป็นจุดศูนย์กลาง พิจารณาอสุภะอสุภังของไม่สวยไม่งาม อนัตตา ไม่ใช่ตัวตน มันค่อยแยกของมันไปเอง พิจารณานี้เรียกว่าปัญญา เป็นบางกาลที่เราออกพิจารณา จากนั้นก็อบรมพื้นฐานของจิตด้วยคำบริกรรมคำใดก็ตาม ตามจริตของตนที่ชอบ แล้วมีสติติดแนบตลอดของคำบริกรรมนั้น ๆ ถูกต้อง จำให้ดีนะ

เรื่องจิตนี้พิสดารมากทีเดียว ไม่มีอะไรพิสดารเกินจิต และเลิศเลอกี่เหมือนกันไม่มีอะไรเกินจิต ถ้าได้ธรรมเข้าไปแทรกกันบีบความเลิศเลอจะแสดงออกมา ส่วนมากมันไม่มีแสดงความอบอุ่นเย็นใจตัวเองนั่นก็คือมีแต่เรื่องกิเลส ซึ่งเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้ด้วยความคิดความปรุงต่าง ๆ ตลอดมาทั้งเขาทั้งเรา โลกจึงหาความสุขไม่ได้ เพราะระงับจิตจากอารมณ์ทั้งหลายเข้าสู่ความสงบใจไม่ได้ ท่านจึงสอนให้ภาวนา นี่เป็นวิธีการที่จะสงบใจที่มันไขว่คว้าหาอารมณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นพินเป็นไฟทั้งนั้นแหละ เวลาคิดก็คิด ไม่ต้องบอกมันคิดเองเรื่องสังขารอันนี้ ไม่มีว่างแหละสังขารความคิดความปรุง เห็นได้ชัดแต่จิตผู้ที่มีสมาธิแน่นหนา มันคงไม่ยากคิด รำคาญ มีเท่านั้นจับกันได้ นอกนั้นไม่มีใครจะจับได้ จับจิตดวงมันดันรณกระวนกระวายได้

ที่แรกก็สงบเข้าไป ๆ สงบหลายครั้งหลายหน เสริมจิตให้แน่นหนามันคงเข้าไป ๆ เป็นฐานของจิตแน่นหนามันคง สงบแนวที่นี้ ไม่อยากคิดอยากปรุงอะไรมันทวนใจ ความอยู่แนวอันเดียวนี้ ความรู้เพียงอันเดียวเท่านั้นก็พออยู่พอกินแล้วเรา สงบ นิ่งอยู่ที่ไหนก็ได้สบาย อยู่ที่ไหนอยู่ได้ ความเคลื่อนไหวของร่างกายไม่สนใจ จิตสงบเสียอันเดียวเท่านั้นอยู่ได้ทั้งนั้นคนเรา เพราะฉะนั้นจึงต้องสอนให้จิตมีความสงบ

โลกนี้หาความสงบไม่ได้ทั้งโลกเลยเทียบนะ เพราะไม่มีธรรมเป็นเครื่องบำรุงรักษามันเป็นพินเป็นไฟไปหมด ต้องมีธรรมเช่นจิตตภาวนาเป็นน้ำดับไฟ คือความฟุ้งซ่านของใจกวาดไฟมาเผาเรา ให้สงบลงด้วยจิตตภาวนา ท่านเรียกว่าน้ำดับไฟ ถ้ามีจิตตภาวนาแล้วจะพอสงบเย็นใจคนเรา ท่านทั้งหลายจำไว้ให้ดี พุทธศาสนานี้เป็นศาสนาชั้นเอกอู เราพูดตรง ๆ ตามหัวใจของเราที่ผ่านเวทีอันนี้มาแล้ว เราไม่เอียงหน้าเอียงหลัง ว่าพุทธศาสนานี้เป็นศาสนาเอก ถูกจุดสำคัญจนกระทั่งหลุดพ้นไปได้ คือพุทธศาสนา ที่จะสงบระงับจิตใจเราไม่ให้ฟุ้งซ่านรำคาญเกินไปถึงด้วยจิตตภาวนา ดูจิตอันเป็นเหตุ มันวุ่นอยู่นั้น ฟุ้งอยู่ตลอดเวลา

พอเอางานของธรรมเข้าไปจับบีบ เช่น พุทโธ นี้เรียกว่างานของธรรม ดับงานของกิเลสที่คิดไม่มีวันหยุดนั้นให้สงบตัวลง เอาพุทโธติดเอาไว้ ๆ สติติดแนบ แล้วก็ค่อยสงบเข้ามา ๆ จนกระทั่งถึงไม่ยากคิด ถึงขั้นที่จิตไม่ยากคิด แน่วทั้งวันได้เลย นี่คือจิตเป็นสมาธิ

อยู่ที่ไหนมีความรู้อันเดียวแนว อะไรคิดปรุงแวงเข้ามาทวนใจไม่ยากคิด เพราะฉะนั้นผู้ที่มีสมาธิที่เหนียวแน่นมั่นคงจึงติดสมาธิ คือมีความสุขตามกำลังของตนซึ่งยังไม่เคยเห็นความสุขยิ่งกว่านี้ไป มันก็ติดอันนี้ นี่ละที่ว่าติดสมาธิ คือติดความสงบ ไม่อยากคิดอยากปรุง เหมือนหนึ่งว่านิพพานจะอยู่จุดนี้ อยู่ที่จุดผู้รู้แนวอันเดียวนี้ นี่คือนิพพานอยู่ที่นี้ จอลงตรงนั้น ก็ได้แค่นั้นแหละ

ทีนี้เวลาเอาปัญญาเปิดออกแหละทีนี้ เวลามันสงบแล้วมันอิมอารมณ์ พออิมอารมณ์แล้วนำปัญญาออกใช้ ก็เลสก็ไม่แย่งไปคิดทางโน้นทางนี้ เพราะมันอิมอารมณ์ มันก็ทำงานให้ตามที่เราสั่ง พิจารณายังไงก็เป็นอย่างนั้น ๆ นั่นละท่านว่า สมาธิปริภาวิตา ปัญญา มหปผลา โหติ มหานิสสา ปัญญาที่มีสมาธิเป็นเครื่องหนุนหลังแล้วย่อมเดินได้คล่องตัว นี่ภาษาปฏิบัติ ภาษาปริยัติท่านว่า ปัญญาที่มีสมาธิอบรมแล้ว ย่อมมีผลมากมีอานิสงส์มาก ท่านพูดกลาง ๆ ก็ไม่ผิด แต่พูดทางภาคปฏิบัติพูดตรงไปเลย ปัญญาที่มีสมาธิหนุนหลังแล้วเดินได้คล่องตัว สมาธิที่มีศีลเป็นเครื่องอบรมเป็นเครื่องบ่มไว้แล้ว ย่อมสงบได้ง่าย ไม่ระแวงแคลงใจว่าศีลเราจะต่างพร้อยที่ไหน ศีลข้อไหนขาด ศีลข้อไหนทะลุ ศีลข้อไหนต่างพร้อย ไม่มี มีแต่ความรักษาไว้เข้มงวดกวดขัน แล้วจิตใจก็อบอุน เมื่อจิตใจอบอุนเข้าสู่สมาธิก็สงบได้ง่าย สมาธิเมื่อมีกำลังแล้วออกทางด้านปัญญาก็เดินได้คล่องตัว

พากันอบรมจิตใจบางนะท่านทั้งหลาย ถ้าอยากเห็นความสุข โลกอันนี้จะหาความสุขจากสิ่งใด บอกชี้นิ้วเลยว่าไม่ได้ เพราะเป็นความสุขหาตามทางของกิเลส สุขกับทุกข์เจือปนกันไป สุดท้ายทุกข์มากกว่าความสุข กิเลสจะเอาความสุขป้อนเข้าไปพอเป็นเหยื่อล่อ ๆ แล้วชนทุกข์เข้ามาทับ ๆ นี่เรื่องของกิเลส เพลนให้คิดอย่างนั้นอย่างนี้ มีความสุขแยบหนึ่ง ๆ จากนั้นความทุกข์เท่าภูเขาเข้ามาทับใจ ๆ นี่เป็นความคิดของกิเลส ถ้าความคิดของธรรมไม่เป็นอย่างนั้น คิดไปที่ไหนพิจารณาที่ไหนเป็นเรื่องปัญญาเบิกกว้างออก ดับสิ่งที่เป็นพินเป็นไฟออกไปได้เป็นลำดับ นี่เรียกว่าปัญญา เป็นชั้น ๆ

เรานี้แน่ใจทุกอย่าง เราหายสงสัยธรรมพระพุทธเจ้า จึงบอกวาลงจากเวทีแล้วไม่สงสัยธรรมพระพุทธเจ้า แม้พระองค์ประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถาม ฟังชี้ชัดขนาดไหน สนุทธิฎฐโก พระองค์ประกาศไว้แล้ว ผู้ปฏิบัตินั้นก็แล้วรู้ด้วยตนเอง แล้วจำเป็นอะไรจะไปถามพระพุทธเจ้า ก็ท่านประธานธรรมไว้แล้วอย่างเด็ดขาด ขอให้ปฏิบัติตามทางแห่งสวากขาตธรรมนี้เถิด ถ้าปฏิบัตินี้แล้วจะรู้เห็นเป็นลำดับลำดับไป และแน่ใจตัวเองเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้น ถามพระพุทธเจ้าหาอะไร จำขึ้นแล้วเป็นอันเดียวกันหมด จึงไม่ทูลถามหาอะไร เป็นอันเดียวกันหมดแล้วไปถามหาอะไรอีก นี่ละจิตที่ถึงขั้นบริสุทธิ์เต็มส่วนแล้วเป็นอันเดียวกัน ระหว่างท่านผู้บริสุทธิ์ทั้งหลายนับแต่พระพุทธเจ้าลงมาถึงสาวกองค์

สุดท้าย เป็นธรรมชาติอันเดียวกันเลย จึงไม่ทูลถามพระพุทธเจ้า ทูลถามพระพุทธเจ้าหาอะไรจำอยู่ในหัวใจนี้แล้ว เป็นอันเดียวกันนี้ แน่ะ ถามหาอะไร

เวลายังไม่ถึงขั้นนั้นก็ต้องอาศัยแนวทางก้าวเดินตาม ๆ ท่านบอกวิธีใดเวลากำลังเดินทาง ก็ก้าวเดินตามวิธีทางที่ท่านสอนไว้เรียบร้อยแล้ว แล้วก็ค่อยก้าวไป ๆ รู้ไปเห็นไปเรื่อย ๆ ท่านบอกให้จิตสงบ ก็พยายามอบรมจิตให้สงบบ้าง เพราะตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับไม่มีความสงบนะจิต คิดตลอดเวลา ติดเครื่องเอง ตื่นขึ้นมาคิดเองแล้วดับไม่ลง ต้องเอาเวลาหลับมาดับความคิดปรุงอันนี้ คนเรามีความสุขได้บ้างตอนหลับ พอตื่นขึ้นมาความคิดนี้ติดเครื่องเอง ยุ่งตลอดทั้งเช้าทั้งเราทั่วโลกนี้เลย ด้วยเหตุนี้จึงต้องเอาธรรมเข้าไประงับให้เห็นประจักษ์ มันวุ่นวายไปไหน ๆ พอธรรมเข้าระงับแล้วจะสงบตัวเข้ามา ๆ เมื่อสงบตัวเข้ามาสู่จิตมันก็ทราบละซิว่า จิตนี้เป็นมหาเหตุ ธรรมก็เป็นมหาเหตุอยู่ในนั้น แก่กันระหว่างธรรมกับกิเลส แก่กันภายในจิตเรา มันก็สงบเย็น ๆ

การสอนเรื่องภาวนา ไม่ว่าครูบาอาจารย์องค์ใด ๆ ก็ตาม ท่านจะสอนตามภูมิของท่าน ภูมิมียังไงท่านจะสอนตามภูมิของท่าน ผิดบ้างถูกบ้างในหัวใจของท่านมี ท่านก็สอนไปตามนั้นแหละ ผิดบ้างถูกบ้าง พูดให้ชัด ๆ อย่างนี้ ถ้าไม่เคยภาวนาแต่ไปตั้งตัวเป็นอาจารย์เขา ผิดทั้งเพ ถ้าตัวเป็นขึ้นมาเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็สอนตามนี้ ๆ ถูกตามส่วนที่เจ้าของได้รู้ได้เห็นมาจากภาคปฏิบัติ รู้มากเท่าไรสอนก็กว้างขวางออกไป ถูกต้องมากขึ้น ๆ รู้เสียจนสุดขีดสุดแดน สอนไม่มีผิด แม้แต่ครูบาอาจารย์ท่านสอนลูกศิษย์ท่าน พอมาฟังนี้เข้าใจแล้วท่านสอนยังไง เทานี้ก็เข้าใจ อย่างท่านพูดตะกั๊นนี้เข้าใจแล้ว นั่น เพราะฉะนั้นจึงรวมยอดเข้ามาหาจุดภาวนาพุทธโธ นี่เป็นจุดที่ตายตัว แล้วไม่เสียดังนั้นเสียดังนั้นนะ ลงมาจุดพุทธโธแล้วจะไม่เสียดังนั้นจะหนาแน่นขึ้น สงบขึ้นมา ๆ เรื่อย ๆ จากพุทธโธ พวกกันจำเอานะ

การภาวนาเป็นสำคัญมาก โลกชาวพุทธเรานี้ได้ยึดศาสนาที่เลิศเลอแล้ว ทำไมเจ้าของจึงเลวเอานักหนา เอาความเลวเข้าไปแข่งพระพุทธเจ้าใช้ไม่ได้นะ พระพุทธเจ้าเลิศเลอสาวกทั้งหลายเลิศเลอ เพราะตามเสด็จพระพุทธเจ้าด้วยข้อปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม ตามทางที่องค์ศาสดาสอนไว้แล้ว แต่พวกเรานี้มันแจลบออกนอกกลุ่มนอกรทาง ตกหลุมตกบ่อไปอย่างนั้น มันก็ไม่ได้เรื่องละซิ ธรรมนี้แมนยำตลอด สด ๆ ร้อน ๆ ไม่มีกาลนั้นสถานที่นี้มาทำลายธรรมนี้ได้ ขอให้ปฏิบัติตามธรรมที่พระองค์สอนไว้นั้น จะแมนยำไปโดยลำดับ ถ้างได้เต็มภูมิแล้วมันหมดเรื่องความสงสัย หมดในเรื่องการที่จะสั่งสอนคนว่าจะสอนได้ไม่ได้ ไม่มีออกมาแง่ใดบีบ เข้าใจทันที ๆ เพราะกิเลสกับธรรมเคยพัดกันมาแล้ว อะไรเป็นกิเลส อะไรเป็นธรรม อะไรเป็นทางถูกทางผิด จะรู้ทันที ๆ อย่างนั้นละการปฏิบัติธรรม

พอพูดอย่างนี้ก็ระลึกเห็นลูกศิษย์ เขาก็พูดกับอาจารย์ของเขานั้นแหละ อาจารย์ของเขาก็คือนี้ (หลวงตา) เขามากุยกัยอวดอาจารย์เขา เขาก็ขบขันจะตาย จะบอกว่าผิดทีเดียวไม่

ได้ ต้องเกาะอันหนึ่ง จับอันหนึ่งติดแล้วค่อยปล่อยอันหนึ่ง ถ้าไม่มีอะไรจับติด คว่าเลยตกเหวตกบ่อไปได้ พอไปถึงบ้านเขา เขานิมนต์ไปบ้านเขา เราก็ก็นั่งไป พอไปถึงเขาก็ว่า อาจารย์โยมได้เห็นแล้วนะนิพพาน เป็นยังไงว่าชิ นุ่นอยู่ทางหนองเสม็ด เขาชี้ไปทางหนองเสม็ดแล้วโยมไปยังไงถึงไปถึงนิพพานหนองเสม็ดล่ะ เรารู้ว่า โยมพิจารณาไปอย่างนั้น ๆ มันก็เป็นนิพพานหนองเสม็ดทั้งนั้น มันไม่ใช่ทางนิพพานจริง ๆ มันเป็นนิพพานหนองเสม็ด เราถามแล้วพิจารณายังไงถึงไปเจอเอานิพพานหนองเสม็ด ก็พิจารณาอย่างนั้น ๆ มันมีแต่ทางไปหนองเสม็ด

พอเขาพูดจบลงแล้วเราก็ก็นั่งถามเขาว่า เราไม่ปิดนะ เพราะเวลานั้นเขาไม่มีอะไรยึด เขาถืออันนั้นเป็นอารมณ์ บอกว่าผิดเสียทีเดียวเขาไขว่คว้า เพราะฉะนั้นเรารู้ว่า เอ้อ เอาไว้ก่อนนะ ทีนี้ให้พิจารณาอย่างนี้ ๆ นะ อันนี้นิพพานไหนก็ไม่รู้ละ ไม่ได้บอกว่านิพพานหนองเสม็ด สอนเขาให้ปฏิบัติตามนี้ หนองเสม็ดนั้นเรารู้แล้วเห็นแล้วพักไว้ก่อนนะ ไม่หายไปไหนแหละ ไม่ต้องกลัวว่าจะหายไปไหน ขอให้พิจารณานี้ก็แล้วกัน คือรู้อันนี้แล้วมันจะปล่อยเอง ความหมายว่าฉัน แกก็พิจารณา โอ๊ย แกพูดอย่างอาจหาญนะ พอเราไป อาจารย์โยมได้ถึงนิพพานแล้วนะ ขึ้นเลยทันที นิพพานอยู่ที่ไหนล่ะ นุ่น อยู่ทางหนองเสม็ด แกชี้ไปโน่น หนองเสม็ดอยู่ทางโน่น แล้วโยมพิจารณายังไงถึงไปรู้นิพพานหนองเสม็ดล่ะ โยมพิจารณาอย่างนั้น ๆ ถึงนิพพานหนองเสม็ด

พอเสร็จแล้วเราก็ก็นั่งถาม เออ ยกไว้เสียก่อนนะนิพพานหนองเสม็ดนั้น ทีนี้ให้พิจารณาอย่างนี้ ๆ นะ หนองเสม็ดไม่ไปไหนแหละ เอาตรงนี้ก่อน พิจารณาไป ทีนี้ชวนชวายนานิพพานเพิ่มหนองเสม็ดอีก เราบอกกัน เราบอกนิพพานเพิ่มหนองเสม็ด ถ้าไปบอกว่าผิดไม่ได้ อย่างนั้นละการสอนคน ถ้าปิดมือเขาออกเขาไม่มีที่ไขว่คว้าแล้วล้มเหลวไปเลย ต้องปล่อยไว้นั้นเสียก่อน ทีนี้พอสอนวิธีการให้แล้ว อีก ๓ วัน เขาก็เร็วอยู่นะ กลับมา โห้ย ขอกราบอาจารย์ ขอกราบหาอะไร ก็ที่โยมว่านิพพานหนองเสม็ดมันไม่ถูก ที่ถูกมันเป็นยังไงละลองว่าชิ แกก็เล่าเรื่องภาวนาให้ฟัง คราวนี้แกไม่บอกว่าแกถึงนิพพานนะ มีแต่บอกว่านิพพานหนองเสม็ดนั้นผิด แล้วโยมพิจารณายังไง แกก็เล่าให้ฟัง เราก็ก็นั่งฟัง ทีนี้พิจารณาอย่างนี้

ที่อาจารย์สอนนี้ แหม ถูกต้องแม่นยำมาก สว่างจ้าไปเรื่อย ๆ เรื่อยไปเลย เอาทีนี้พิจารณาอย่างนั้น ๆ ให้แกเพิ่มเข้าไปอีก คือแกจับหลักนี้ได้แล้ว เราก็ก็นั่งไม่พูดถึงเลยว่านิพพานหนองเสม็ดเป็นยังไงต่อยังไง เพราะแกจับได้แล้วก็ปล่อยเองจะยากอะไร ที่ยังไม่ปล่อยก็คือว่ามันไม่มีที่จับ เข้าใจว่าอันนั้นถูกต้องแล้ว แกก็ยึดอันนั้นไว้ ยึดนิพพานหนองเสม็ดไว้ก่อน จากนั้นแกก็ปล่อยของแกเอง นี่การสอนคน อะอะจะปิดทันทีไม่ได้ ยังไม่มีที่

ยึด ไหว่คว้าไม่มีที่ยึดล้มเหลวได้ ถ้าไม่มีที่ยึด มือนี้จับนี้ ยังไม่มีที่ยึดก็ต้องจับไว้ก่อน พอจับนี้ได้บีบปล่อยมือนี้ไปเลย อันนี้พอจับหลักได้บีบปล่อยมือนี้ไปเลย เป็นอย่างนั้นละ

เรื่องการอบรมจิตใจ ให้ท่านทั้งหลายอบรมนะ ที่ระดับดับทุกข์จะอยู่ที่ใจ ฟังให้ตีค่านี่ ไม่มีที่ไหนเป็นที่ดับทุกข์ได้ยิ่งกว่าทำจิตตภาวนา ดับทุกข์ที่ใจ พอลงที่นี้แล้วความทุกข์ทั้งหลายนี้ก็เล็ดออกไปคว้าเข้ามาเผาเรา พอธรรมดับกันตรงนี้แล้วมันก็ไม่ออกไปไหวคว้าที่นี้สั่งสมธรรมขึ้นก็สว่างไสวขึ้น อันนี้ก็สงบลง ๆ นี่ละการภาวนาเป็นของสำคัญอย่างนี้ พุทธศาสนาเราหาที่ต้องติไม่ได้แล้ว เราคอยขาดแทนเลย ขนาดนั้นนะ เราไม่มีอะไรสงสัยพุทธศาสนา เพราะขึ้นเวทีพืดกันเต็มเหนี่ยวแล้ว พระพุทธเจ้าสอนว่ายังไง ลูบ ๆ คลำ ๆ ที่แรก ไปก่อนนะ แต่ให้เดินไปตามทางของศาสดาที่สอนไว้ ลูบ ๆ คลำ ๆ ก็ลูบคลำไปตามทางนั้นแหละ ตาบอดหูหนวกก็ค่อยก้าวไปตามผู้ตาดูดี คือธรรมสอนไว้ ก้าวไป ๆ มันก็เบิกกว้างออก ๆ

เพราะฉะนั้นพูดถึงเรื่องตั้งแต่ ศิล สมาธิ ขึ้นไป เราจึงไม่สงสัยในตัวของเรา ถ้าว่า ศิลก็บริสุทธิ์เต็มเหนี่ยวตลอด สมาธิก็เริ่มไปตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลาน เจริญแล้วเสื่อม ๆ ก็พูดให้ฟังแล้ว จนกระทั่งถึงเกาะติดแล้วที่นี้ก็ก้าวเรื่อย ๆ ออกทางด้านปัญญาก็อย่างที่ว่า ที่มาพูดนี้แต่ละคน ๆ จะพูดได้เท่าที่พูดได้เท่านั้น ที่พิสดารนอกจากนี้ไป ในวงแห่งการพิจารณา ยิ่งมากกว่านั้นนะ แต่เราจับบีบได้เท่านั้นพอ ๆ เพราะเคยพิจารณาแล้ว นี่ละเรื่องปัญญา ปัญญาเป็นทางเบิกกว้างกิเลสทั้งหลาย จะสงบและขาดไปด้วยปัญญา สมาธิดีก็เลสเข้ามารวมตัว แล้วปัญญาเข้าฟาดฟันหันแหลกกัน กิเลสจะตายด้วยปัญญา ไม่ได้ตายด้วยสมาธิ สมาธิเป็นแต่เพียงว่าไล่ตะล่อมเข้ามาสู่จุดรวม ที่จุดจันทรอกของกิเลส แล้วปัญญาฟาดลงที่นั่นขาดสะบั้นลงไป จำให้ตึนะ เอละวันนี้พูดเพียงเท่านั้น แล้วมีอะไรอีกล่ะ

ผู้กำกับ มีคนเขียนมาว่า กราบเรียนหลวงตา กรุณาเทศน์สอนเรื่องทุกข์ ลูกยังไม่เข้าใจเรื่องทุกข์ ยังติดอยู่ในสุขมาก ๆ มีความเพียรน้อย

หลวงตา ชี้แจงตอบ มันสุกก่อนห้าม แล้วทำอะไรถึงได้สุขมากจนต้องให้สอนเรื่องทุกข์ ถ้าสุขมากก็เอาไฟจี้เข้าไปมันจะเป็นยังไง พิจารณาอะไรมันถึงสุขมากอะไรหนักหนา เราอัครรรย้อยากจะขอแบ่งเอาบ้างได้ไหม มันพิลึก

โยม คือถ้าเห็นทุกข์ชัดมันก็อยากจะพ้นทุกข์ แต่มันเห็นไม่ชัดก็เลยยังติดสุขอยู่

หลวงตา แล้วสุขมากน้อยเพียงไรถึงติด

โยม ก็ไม่มากละครับ เป็นสุขแบบปุถุชนธรรมดาครับ

หลวงตา ถ้างั้นก็ทุกข์ไปตามปุถุชนแหละจะให้ว่าไง ก็เอาเข็มมันเองแทงมันเอง พิจารณาอย่างไรก็ว่าไปซิ ทางจะเบิกกว้างออกไปทั้งสุขทั้งทุกข์จะรู้ชัดเจน

โยม เรื่องสุขนี้น่าจะติดกันในหมู่กว้าง ๆ ของพุทธศาสนิกชน ทำให้เข้ามาศานากันน้อย มีความเพียรน้อย

ผู้กำกับ เขากวนาพุทโธ เขาดีดสุข เขายังไม่รู้จักตัวทุกข์ชัดเจน

หลวงตา ยังไม่บอก จะให้เห็นความสุขชัดเจนที่พุทโธนี้ก่อน ความสุขชัดเจนมากเท่าไรจะเห็นทุกข์ชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น ๆ มันอยู่ด้วยกัน เข้าใจหรือ เดียวนี้สุขมันก็ยังไม่ค่อยเห็น มันไปเหมามาว่ามีสุข เลยอยากรู้ทุกข์ว่าเป็นยังไง มันงมไปทั้งสุขทั้งทุกข์ไม่ได้เรื่อง เอาละไม่ยากตอบ

โยม แสดงว่าต้องภาวนาจนเห็นสุขก่อนถึงจะเห็นทุกข์ชัดเจนใช้ไหมครับ

หลวงตา สุขทุกข์เป็นผล อย่าด่วนเอามาโยง สร้างเหตุให้ดี พุทโธกับสติตั้งติดแนบไป นี่เรียกว่าสร้างเหตุดี แล้วความสุขจะค่อยปรากฏขึ้นมา ๆ เรื่องความทุกข์ไม่ต้องบอกมันเกิดขึ้นมาตลอด เพราะมันราบรื่นพอแล้วเรื่องความทุกข์ของสัตว์ เนื่องจากกิเลสมันทำงานอย่างราบรื่นมาแล้ว ความทุกข์ที่ชนเผ่าสัตว์นี้มันจึงชนมาเผาได้ง่าย ๆ เอาพุทโธให้ตึ้นเอาพุทโธแล้วเป็นยังไง ต่อไปจะได้รู้มาพูดอีกก็ได้

โห เรื่องของจิตมันของง่ายเมื่อไร คือถ้าหากจิตใจนี้เป็นเหมือนวัตถุภายนอก อารมณ์ภายนอกนี้ มันจะตึ้นตึ้น มันจะเหาะจะบินทั้ง ๆ ที่ไม่มีปีก เข้าใจไหม มันจะเหาะจะลอยจะบิน คือมันผาดโผนโจนทะยานในจิตเองนั่นแหละ แต่สติธรรมซึ่งเป็นธรรมพอดีอยู่ในนั้น เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่ตึ้น เรื่องความอัสจรรย์อะไรจะเกินจิตไม่มี เพียงแต่บอกสายทางให้เท่านั้นให้พิจารณา ใครจะควรรู้มากน้อยเพียงไรก็ให้รู้ขึ้นมาจากการบำเพ็ญของตน นี่สำคัญมากนะ แล้วจะพิศดารยังไง การบำเพ็ญต้นเหตุนี้สำคัญ จะออกเรื่อย ๆ

(ถวายเชืคหนึ่งหมื่น เงินสดหนึ่งหมื่น พร้อมทองคำ ๑๐ บาทครับ) เออ พอใจ ๆ ได้ทองคำตั้ง ๑๐ บาท นี่เห็นไหมละน้ำไหลซึม ซึมมาอย่างนี้เรื่อย ๆ วันนี้ซึมไป ๑๐ บาทแล้วจะไม่ได้มากยิ่งขึ้น นี่เราไม่คิดเพียงสั้น ๆ เท่านั้นะ เราคิดเพื่อพี่น้องชาวไทยทั้งแผ่นดินไทยและอยู่นอกแผ่นดินไทยแต่เป็นคนไทยด้วยกัน เราคิดเป็นห่วงเป็นใยทั่วหน้ากันหมด เพราะฉะนั้นเราจึงได้อุตสาหะพยายาม ทองคำที่ได้มานั้นสมมักสมหมาย ไม่หลุดไม่ขาด เรียกว่าเพิ่มมากกว่านั้น มากกว่าที่กำหนด ๆ นั้นเสียอีก และมอบเข้าคลังหลวงแล้ว เวลานี้ได้ทองคำตั้ง ๑๑ ตันกับ ๓๗ กิโลกรัม นี่เข้าคลังหลวงเรียบร้อยแล้ว และดอลลาร์ก็ ๑๐ ล้านกว่าเข้าแล้ว

อันนี้เราไม่มีที่ต้งติบรรดาพี่น้องทั้งหลาย เรียกว่าสมบูรณ์แบบตามที่เรตต้องการทุกอย่าง แต่ที่เราเป็นห่วงนี่คือว่าทองคำของเรานี้ยังมีอยู่ในคลังหลวงน้อย ยังไม่มาก กับประชาชนคนไทย ลูกหลานชาวไทยเรามีจำนวนมาก ยังไม่สมดุลกัน เพราะฉะนั้นเราจึงแยกออกมาจากส่วนใหญ่แล้วก็เป็นประเภทน้ำไหลซึม ให้ค่อยไหลซึม ๆ เพื่อพี่น้องลูก

หลานเราจะได้อาศัยสิ่งเหล่านี้ เวลาเราตายไปแล้วเราก็ตายตาหลับ ว่างั้นเถอะ นี่เราเป็นห่วงพี่น้องทั้งหลาย เราไม่ได้เป็นห่วงเรา ไม่มีเรื่องเป็นห่วงเรา เราเป็นห่วงพี่น้องทั้งหลาย จึงได้แยกออกมาเป็นประเภทน้ำไหลซึม ให้ค่อยไหลซึมหนุนเข้าไปๆ จะเป็นความอบอุ่นมากขึ้นๆ กรุณาทราบทั่วกัน

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz